

Διάγραμμα Μαθήματος

Κωδικός Μαθήματος LLB-155	Τίτλος Μαθήματος Ιστορία του δικαίου	Πιστωτικές Μονάδες ECTS 6
Προαπαιτούμενα Μαθήματος Δ/Υ	Τμήμα Νομική	Εξάμηνο Εαρινό
Τύπος Μαθήματος Επιλεγόμενο	Γνωστικό Πεδίο Ιστορία δικαίου	Γλώσσα Διδασκαλίας Ελληνική
Επίπεδο Σπουδών 1 ^{ος} Κύκλος	Διδάσκων Δρ. Στέργιος Μήτας	Έτος Σπουδών Οποιοδήποτε
Μέθοδος Διδασκαλίας Διά ζώσης	Πρακτική Άσκηση Δ/Υ	Συναπαιτούμενα Μαθήματος Δ/Υ

Στόχοι Μαθήματος:

Το μάθημα εστιάζει στο δίκαιο ως ιστορικό φαινόμενο, μελετώντας πώς αυτό εξελίσσεται και εφαρμόζεται σε διάφορες ιστορικές περιόδους, σχηματίζοντας αντίστοιχες έννομες τάξεις. Αναλύονται θεμελιώδη ζητήματα ιδιωτικού και δημοσίου δικαίου, κατά τις νομικο-πολιτικές τάξεις της αρχαιότητας, κλασικής (ελληνικής και ρωμαϊκής) και ύστερης (ρωμαιο-βυζαντινής). Αναπτύσσονται οι όροι, επιδράσεις, παράγοντες υπό τους οποίους διαμορφώθηκαν η ελληνική και κυπριακή έννομη τάξη, αντίστοιχα. Θα δοθεί έμφαση στη σημασία της γνώσης και συνεξέτασης των έννομων και πολιτικών θεσμών του παρελθόντος για την κριτική σκέψη και τις αναλυτικές δεξιότητες ενός νομικού επιστήμονα, σήμερα.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

1. Κατανοούν την ιστορική εξέλιξη και διαμόρφωση του δικαίου φαινομένου
2. Γνωρίζουν τις ιστορικές καταβολές της ελληνικής και κυπριακής έννομης τάξης
3. Συνδέουν ιστορικές εκφάνσεις του δικαίου με τη σημερινή νομική πρακτική
4. Αναλύουν το δίκαιο και τους θεσμούς της κλασικής και ύστερης αρχαιότητας
5. Προβαίνουν σε κριτική συνεξέταση έννομων τάξεων

6. Μελετούν κλασικά κείμενα με ανανεωμένη οπτική και αναγνωστική επάρκεια

Περιεχόμενο Μαθήματος:

- 1) Αντικείμενο της ιστορίας δικαίου και σύνδεση με την επιστήμη του δικαίου – Το ζήτημα της οριοθέτησης του πεδίου – Πηγές της ιστορίας του δικαίου – Η ιστορική εμφάνιση του δικαίου – Οι ελληνικοί αρχαϊκοί χρόνοι
- 2) Το φαινόμενο των «μεγάλων νομοθετών» – Η νομοθεσία του Ζάλευκου – Η νομοθεσία του Χαρώνδα – Η νομοθεσία του Λυκούργου
- 3) Ο Κώδικας της Γόρτυνας – Η νομοθεσία του Δράκοντα – Οι μεταρρυθμίσεις του Σόλωνα – Η θεσμική επανάσταση του Κλεισθένη – Το «δημόσιο δίκαιο» στην κλασική Αθήνα
- 4) Το «ιδιωτικό δίκαιο» της αθηναϊκής πόλης – Θεσμοί κοινωνικής πολιτικής – Θεσμοί της Αθήνας: Κριτική αποτίμηση
- 5) Εισαγωγή στο ρωμαϊκό δίκαιο – Η μετάβαση προς τη Respublica – Κοινωνικό πλαίσιο: Πατρίκιοι και πληβείοι – Η Δωδεκάδελτος ρωμαϊκή νομοθεσία
- 6) Το δημόσιο δίκαιο της κλασικής Ρώμης – Οι ρωμαϊκοί νόμοι (leges) – Το νομολογιακό δίκαιο (ius praetorium) – Η νομική επιστήμη (iuris prudentia)
- 7) Το δίκαιο των προσώπων – Το δίκαιο των πραγμάτων και των συμβάσεων – Η κωδικοποίηση του κλασικού ρωμαϊκού δικαίου
- 8) Το δίκαιο του πρώιμου Μεσαίωνα – Από την Αναγέννηση στη συγκρότηση των εθνικών εννόμων τάξεων – Το δίκαιο της βυζαντινής περιόδου: Κωδικοποιήσεις και εξελίξεις – Στοιχεία μεσαιωνικού ποινικού δικαίου
- 9) Γνωρίσματα του δικαίου των Νέων Χρόνων – Η ιστορική κατοχύρωση των δικαιωμάτων
- 10) Προς τη σύγχρονη ελληνική έννομη τάξη – Ιστορία των ελληνικών Συνταγμάτων
- 11) Στοιχεία κυπριακής ιστορίας δικαίου – Οι εξελίξεις του δικαίου μετά την Ανεξαρτησία (1960)

Μαθησιακές Δραστηριότητες και Διδακτικές Μέθοδοι:

Διαλέξεις, Ερωταποκρίσεις, Κατευθυνόμενη ελεύθερη συζήτηση, Ομάδες εργασίας-παρουσίασης, Μελέτη πηγών, Ιστορικές υποθέσεις εργασίας, Οπτικοακουστικό υλικό

Μέθοδοι Αξιολόγησης:

Τελικές εξετάσεις – Ενδιάμεσες εξετάσεις – Συμμετοχή στο μάθημα και Παρουσίαση εργασιών

Απαιτούμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
Πολιτικοί και Κοινωνικοί Θεσμοί της Αρχαιότητας	Michel Humbert	Σάκκουλας, Αθήνα-Θεσσαλονίκη	2012	
Ιστορία δικαίου	Σπύρος Τρωιάνος – Ιουλία Βελισσαροπούλου-Καράκωστα	Νομική Βιβλιοθήκη	2010	

Προτεινόμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Συμπληρωματική Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
Η ελληνική ιδιαιτερότητα, Τόμος Β: Η Πόλις και οι νόμοι	Κορνήλιος Καστοριάδης	Κριτική	2008	
Η ελληνική «πόλις»	Gustave Glotz	Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας	2010	
Ιστορία και Εισηγήσεις Ρωμαϊκού Δικαίου	Δημήτριος Γκόφας	Αντ. Σάκκουλας, Αθήνα	2011	
Textbook on Roman Law, 4 th edition	Andrew Borkowski – Paul du Plessis	Oxford University Press	2010	
Roman Law in Context	David Johnston	Cambridge University Press	1999	
Η πολιτική στον αρχαίο κόσμο	Moses Finley	Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης	1996	